

Oponentský posudok bakalárskej práce

autor práce: Jakub Bruch

ateliér Performance

vedoucí práce: prof.ak.soch. Tomáš Ruller

FaVU Brno, 2018

Posudok začneme čítaním.

Názov práce: Všetchno už bylo uděláno.

Ako pokračovať, ak všetko už bolo urobené, teda nielen že boli vytvorené všetky diela, ale boli napísané aj posudky k dielam odvolávajúcim sa na podobný názov?

Na to poznám jedinú odpoveď. Pustiť sa do čítania ešte raz, nanovo. Ak tak sa do toho dáme.

Náš dych sa narastajúcim porozumením upokojí, vie: tento výrok: Všetchno už bylo uděláno, vyriekla celá armáda autorov, od čias starovekého Egypta a ako mantru ju generácia po generácii opakuje až po dnes.

Druhé čítanie sa oplátilo. Prináša radostnú zvesť. Právě dobrodružstvo tvorby a hľadanie miesta pre autorstvo, formovanie novej podoby autorstva, začína na teréne, ktorý je plne obsadený, tam, kde všetko už bolo urobené.

A tak nanovo čítame textovú časť bakalárskej práce. Tá začína vetou: Názov mojej práce vznikol zo spätného pohľadu na súhrn mojej tvorby na pôde školy.

Počas rozhovorov mi Jakub Bruch potvrdil, že má 23 rokov. Na súhrn prác toho kto prežil 23 rokov mi príde vyjadrenie k tomu, čo ako autor tvrdí - Všetchno už bylo uděláno, ako istý druh frajeriny, ktorá je neopakovateľná. Je vyslovená v pravom čase. Presnejšie, ak sa tento výrok zopakuje po 10 rokoch, bude z neho trapnosť, alebo alibizmus.

Pri pozornom čítaní textovej časti bakalárskej práce porozumieme ako jej názov - Všetchno už bylo uděláno, autor zamýšľal. Možno by bolo menej efektné, zato viac osobné, ak by mal názov inú podobu. Povedzme: To, čo vidíte, je všetchno, čo Jakub Bruch udělal.

Textová časť práce je napísaná vecne, s miestami ktoré nesú pečať osobných priznaní a dosvedčujem, že je to to, čo ma o jeho usilovaní najviac presvedčuje. Niektoré vety sú milé tým ako nemyslia na to, čo konštatujú. Citujem: Proces tvorby som nachádzal v absolútnej spontánnosti ... v absolútnej nenútenosti niečo vyprodukovať, v zmysle vytvoriť nový originálny objekt. Úžasné úsilie! Ale takto frajersky písať o absolútnej nenútenosti dnes dokáže možno iba ten, koho istí veľkorysosť vedúceho ateliéru a to, že dôvodom k vzniku jeho prác sú semestrálne zadania vypísané školou.

Aby bolo jasné. Nemám v úmysle bagatelizovať úsilie, ktoré v sebe Jakub Bruch vybojováva.

To by som si len a len pridával poranenia. Jeho text obsahuje vetu, ktorá ma dojala: Nájst' niečo staré, čo tu ešte nebolo.

Ak to nie je citát, tak len za túto vetu by som mu priznal titul bakalára umenia.

Jakub Bruch robí z obyčajných vecí vec umenia. Nenapísal som: robí umenie. Napísal som: robí vec umenia. Ale vec umenia nerobí len autor, dielo, ale ho spoluvytvára predovšetkým kontext. Aká je definícia umenia o ktorý kontext usiluje, ktorý z vecí robí vec umenia, to môžeme len tušiť. Keďže on sám napísal, že usiluje o nachádzanie starého, čo tu ešte nebolo, pridávam za neho definíciu moju. Mojou je preto, lebo som ju prebral od iných.

Tu je prevzatá definícia umenia.

Umenie je definíciou umenia.

Vráťme sa k autorovi.

V textovej časti Bruch píše: Snažím sa nájsť polohu, ktorá by bola dostatočne výpovedná. Výpovedná o čom, o tom sa príliš nedočítame, to už si pisateľ chráni pre seba. Možno, že čas a zápasy ho presvedčia, že s tým, práve s tým, je nutné ísť na verejnosť, o toto predsa autora nikto neoberie. Aj keď vieme, že v umení sa vykráda, odcudzuje.

A tak sa za autora pýtame: O čom je jeho práca výpovedná ?

Výpovedná o svete ktorý autor žije ?

Výpovedná o čase, ktorý žije ?

Výpovedná o svete umenia ktorý žije ?

Tu nepostačuje prihlásenie sa k odkazu Marcela Duchampa. Je nutné odkryť akou mierou, akými autorskými stratégiami vstupuje dnes / 29.máj 2018 /, obyčajná vec, do kontextu, teda, kedy sa z nej / obyčajnej veci / stáva vec umenia.

Členov hodnotiacej komisie upokojím nasledujúcimi vetami.

Vstup obyčajnej veci do sféry umenia nezabezpečil Bruch.

Apropriácia nieje výmysel Jakuba Brucha.

Vystavovať relikty, či fragmenty už z vystavených diel v novej konštelácii, to sme už predsa videli. /pripomeniem podobné inštalácie Petra Ronaia /

Čo je teda tým, čo oprávňuje, aby Jakub Bruch obdržal titul bakalára umenia ?

Na túto otázku dáva oponent zdanlivo paradoxnú odpoveď. Odpoveďou nech je výzva, výtvarná udalosť, je jedno, či mu dávame pomenovanie maľba, socha, objekt inštalácia, ...

Nepoznám výslednú / ? / podobu výtvarnej udalosti v podobe akej ju bude Bruch prezentovať.

Prelistoval som si portfólio, prečítal textovú časť práce a počas stretnutí s poslucháčom vykročil naproti porozumeniu, prečo robí to, čo robí.

Pretože moja autorská aktivita sa častočne prekrýva s terénom na ktorý Bruch vstupuje, a pretože nie som autor, ale metafora, očakával by som radikálnejšie gumovanie koncepcií ku ktorým sa dopracovala moja generácia. Aby bolo jasné: gumovanie nevidím v

zľahčovaní, ale v náročnejších a rafinovanejších intelektuálnych konceptoch, než na aké sme sa zmohli my. Výzvu vidím predovšetkým v tom, že "všetchno už bylo uděláno".

Prácu Jakuba Brucha pokladám za aktuálnu.

A to je odo mňa najvyššie ohodnotenie aké dokážem poslucháčovi prisúdiť. Ale pretože sme na pôde školy, musím pristúpiť k známkovaniu. Koncept, jej teoretickú časť, hodnotím stupňom B.

Čo tu zostáva, je jazyk výtvarného diela, a ten vie hodnotenia nielen oceniť, ale priznať, že videné, zostalo púhou ilustráciou toho, čo už mozog vie.

Pretože prezentáciu výslednej práce nepoznám, hodnotiť praktickú časť bakalárskej práce nedokážem a tak to prenechávam členom komisie.

Prof. Dezider Tóth
29.máj / květen / 2018

